

Nr 276.

Av herr **Persson, Ivar, m. fl.**, om ökat anslag till specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln, punkt 35, hemställt om anvisande av ett förslagsanslag av 46 900 kronor till specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande. Det föreslagna beloppet innebär en höjning i jämförelse med beloppet för innevarande budgetår med 5 500 kronor. Höjningen beror på att det till elevstipendier beräknade beloppet ökats med anledning av föreslagna högre stipendiebelopp till eleverna i likhet med vad som föreslås för folkhögskolornas och de lägre lantbruksundervisningsanstaltens elever. I fråga om de belopp, som beräknats för andra ändamål — arvoden till rektor och lärare 28 100 kronor, undervisningsmateriel 400 kronor, övriga utgifter 5 400 kronor — föreslås ingen ändring.

I propositionen redogöres för skolöverstyrelsens förslag i ärendet. Överstyrelsen föreslår en höjning av rektorsarvodet från 500 kronor till 800 kronor, en höjning av timarvodena för lärarna i matematik och naturvetenskapliga ämnen i första och andra årsklassen från 8 kronor 50 öre till 9 kronor 50 öre och för lärarna i övriga ämnen i såväl förberedande klassen som första och andra årsklasserna från 6 kronor 50 öre eller 6 kronor till 8 kronor 50 öre samt slutligen en höjning av beloppet till övriga kostnader med 500 kronor från 5 400 kronor till 5 900 kronor. Höjningen av lärarnas timarvoden skulle draga en kostnad av 4 800 kronor, varför överstyrelsens förslag innebär en ökning av anslaget med ytterligare 5 600 kronor eller till 52 500 kronor.

Enligt vår mening fyller specialgymnasiet en mycket viktig uppgift både som ett led i utbildningsmöjligheternas demokratisering och för att tillföra agronomkåren personer, som vuxit upp inom jordbruket och bibehållit kontakten med detta under ungdomsåren. Enligt vitsord från skolöverstyrelsen och från lantbrukshögskolan har den även fyllt uppgiften väl. Undervisningen vid specialgymnasiet ombesörjes helt och hållet av timlärare, om man bortser från den mindre del, som omhänderhas av lärare vid folkhögskolan Vilan som en del av deras undervisningsskyldighet. Om specialgymnasiet skall kunna fylla sin uppgift väl, ställas stora krav på dessa timlärare, och det gäller att finna rutinerade och väl kvalificerade lärare. Som timlärare tjänstgöra lärare vid läroverken i Lund och Malmö, en lärare vid alnarpinstitutet samt ett par infödda språklärare.

Timlärararvodena vid specialgymnasiet ha icke höjts — tvärtom har en viss sänkning gjorts — sedan specialgymnasiet inträttades 1931. För tim-

lärarna vid de allmänna läroverken genomfördes för ett par år sedan en höjning, så att veckotimarvudet per läsår för timlärare med behörighet att genomgå provårskurs, nu å D-ort (Lund) utgår med 250 kronor och å F-ort (Malmö) med 267 kronor eller per timme, om man räknar med 34 effektiva timmar per läsår, 7 kronor 35 öre respektive 7 kronor 85 öre. För timlärarna vid specialgymnasiet fordras genomgången provårskurs, för timlärarna i matematik och naturvetenskapliga ämnen i första eller andra årsklassen dessutom licentiatexamen. Det bör vidare observeras, att timlärarna vid specialgymnasiet äro bosatta i Lund eller Malmö och måste använda tid och ådraga sig extra kostnader för resor. Framförallt måste understrykas, att timlärarna vid specialgymnasiet äro huvudlärare, varför jämförelse bör göras med lönerna för de ordinarie lärarna vid läroverken, nämligen dels med lönen för adjunkter med gymnasietjänst, dels med en lön, som ligger ungefär mitt emellan sådan lön och lektorslön. Räknar man ut arvudet för effektiv timme med utgångspunkt härifrån kommer man till betydligt högre belopp än de nu för specialgymnasiet föreslagna.

Även en jämförelse med timarvodena vid andra slag av undervisning skulle visa, att arvodena vid specialgymnasiet äro mycket låga. I sitt utlåtande över skolöverstyrelsens skrivelse om anslag för budgetåret 1944—1945 har även statskontoret uttalat, att det måste finna timlönerna låga.

Specialgymnasiets rektor har ett arbete, som är både ansvarsfullt och omfattande. Med hänsyn även till att han icke kan beredas kompensation för detta arbete genom inskränkning i undervisningsskyldighet, finna vi ett rektorsarvode på 500 kronor för lågt och föreslå en höjning till 800 kronor. Det kan också anmärkas, att arbetet vid specialgymnasiet blivit större, sedan arvudet fastställdes till 500 kronor, bl. a. genom större elevantal.

Även den av skolöverstyrelsen föreslagna höjningen med 500 kronor av beloppet för andra kostnader än lärarlöner finna vi rimlig. Vi vilja särskilt understryka, att stegringen av driftskostnaderna icke gärna kan bestridas genom anslag från orten, då specialgymnasiet är det enda i sitt slag och mottager elever från alla delar av landet. Av specialgymnasiets sedan dess början inskrivna elever komma endast ca 17 % från de båda skånelänen, 38 % från övriga delar av Götaland, 26 % från Svealand och 20 % från Norrland.

Med stöd av det anförda hemställa vi,

att riksdagen måtte besluta att till specialgymnasiet för
lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande för budgetåret 1945
—1946 anvisa ett förslagsanslag av 52 500 kronor.

Stockholm den 23 januari 1945.

Ivar Persson.

C. Fr. Carlström.

Arvid De Geer.

B. A. Nilsson.

S. G. W. Wahlund.

Ruben Wagnsson.

Jones Erik Andersson.

Lennart Bondeson.

Emil Ahlqvist.